

Algemene beschouwingen Begroting gemeente Bedum 2017 (Eerste Termijn)

Geachte voorzitter, collega's en alle andere belangstellenden,

Het jaar 2016 loopt zo langzamerhand weer ten einde en dat betekent dat we de begroting voor 2017 aan een algemene beschouwing onderwerpen. Een begroting voor het – naar we hopen en aannemen – voorlaatste jaar in het bestaan van de zelfstandige gemeente Bedum. Immers na veel plussen en minnen, vijven en zessen en – uiteindelijk – zevenen en vieren, heeft het Dagelijks Bestuur van de provincie Groningen de gemeenten Bedum, De Marne, Eemsmond en Winsum de opdracht gegeven een nieuwe gemeente te vormen. Een gemeente die de werknaam Het Hoogeland heeft meegekregen.

De financiële positie van de gemeente Bedum is sinds de bespreking van de voorjaarsnota aanzienlijk verbeterd. We kunnen nu vaststellen dat zowel de begroting 2017 als de meerjarenbegroting 2012 met een structureel overschot sluit, respectievelijk met een bedrag van circa € 22.000,00 en een bedrag van ongeveer € 202.000,00. Een prachtig resultaat dat we te danken hebben aan een jarenlang verstandig en effectief financieel beheer. Prettig ook, dat we in de wetenschap zijn dat we als een gezonde gemeente de komende herindeling ingaan.

Uit beide documenten – de begroting van 2017 en het meerjarenprogramma – valt tevens te destilleren dat we bepaald geen gemeente zijn van potverteren: er staan tal van grote projecten op stapel, zonder uitzondering essentiële en broodnodige investeringen die ten goede zullen komen aan alle inwoners van de gemeente Bedum.

Behalve deze investeringsprojecten is er een drietal grote dossiers dat onze bijzondere aandacht heeft: de herindeling, de aardbevingsproblematiek en het Sociale Domein.

Over de herindeling is al veel gezegd en gezwegen. Wat onze fractie aangaat, hebben we in de loop van het proces ons standpunt en onze positie moeten bijstellen. Aanvankelijk waren we voorstander van zelfstandigheid. Toen dat niet mogelijk bleek, verlegden we onze voorkeur naar de G7-variant om tenslotte voor de enige haalbare oplossing te gaan: de BMW-variant. Nu de kogel dan eindelijk door de kerk is, overheerst bij ons vooral een gevoel van blijdschap over de voortgang van het proces. Onze fractie heeft de blik dan ook heel nadrukkelijk op de toekomst gericht: we maken ons hard voor een transformatie naar een nieuwe gemeente die modern, transparant en – vooral – burgers nabij en herkenbaar is.

Om dat te kunnen bereiken kan niet alleen geleund worden op de inspanningen van de politiek en de ambtenarij, ook de inwoners dienen intensief bij het wordingsproces betrokken te worden, zo is onze stellige overtuiging. Daarbij is een goede voorlichting essentieel evenals een open houding van de burgers van wie wij verwachten dat zij actief hun standpunten en ideeën met elkaar en met de bestuurders zullen delen.

De aardbevingsproblematiek zal ook de komende jaren weer de nodige aandacht en inspanningen kosten. Onze fractie staat daarbij nog steeds op het standpunt dat de winning van aardgas op een veilige wijze moet worden afgebouwd. De manier waarop het winningplan nu is vastgesteld, vinden wij ronduit onaanvaardbaar. Immers, alléén het plafond is flexibel vastgesteld terwijl dat óók voor de ondergrens zou moeten. Verder zijn we van mening dat het winningbesluit ieder jaar opnieuw vastgesteld dient te worden. Een van de grootste uitdagingen van de Gemeente Bedum ligt besloten in het sociale domein. Sinds 2015 zijn we voor een groot deel rechtstreeks verantwoordelijk voor het welzijn van onze burgers. De uitgangspunten waarop het gemeentelijk beleid in dezen gegrondvest is, zijn helder en zij dragen precies dat in zich wat wij nog altijd als de kern van onze partijprincipes beschouwen: de minder draagkrachtigen in de samenleving moeten beschermd worden tegen armoede, uitsluiting en isolement.

De manier waarop de gemeente invulling geeft aan dit beleidsonderdeel, geformuleerd in de programmabegroting 2017, stemt ons dan ook in hoge mate tot tevredenheid. Wel voelen we de noodzaak en de plicht voortdurend alert te zijn rond het punt van zelfredzaamheid. In de grond onderschrijven wij dat elke burger naar vermogen een bijdrage moet leveren aan de maatschappij. Ook de minder bedeelden zijn wat ons betreft niet uitgesloten van deze verantwoordelijkheid. De uitvoering van het gemeentelijke zelfredzaamheidsbeleid moet echter niet verworden tot methodes om bezuinigingen door te voeren; de voorbeelden uit andere gemeenten waarin dit wel gebeurt, zijn – helaas – talrijk en divers.

Voorzitter, tot zover het algemeen deel van onze beschouwingen. Thans willen we nog ingaan op een aantal hoofdstukken van de begroting 2017.

Algemeen Bestuur

Zoals in onze inleiding reeds gememoreerd, betekent de herindeling het einde van de zelfstandige gemeente Bedum. Wij willen het College vragen om op termijn met voorstellen te komen over de afwikkeling daarvan. Hoe zit het bijvoorbeeld met het budget voor de internationale betrekkingen? Onze fractie gaat er zonder nader tegenbericht vanuit dat dit budget gehandhaafd blijft tot 1 januari 2019, de datum waarop de nieuwe gemeente van start gaat.

We hebben vernomen dat er een eerste verkenning wordt gedaan naar het gebruik van sociale media. In algemene zin willen we graag weten wanneer u met concrete voorstellen over dit onderwerp komt. Verder vragen we het College te onderzoeken of het ontwikkelen van een mobiele applicatie van de gemeentelijke website tot een verbetering van de digitale dienstverlening zou kunnen leiden. Wij verwijzen in dit verband graag naar de ervaringen van de gemeente Zoetermeer.

In 2016 is een aantal projecten van start gegaan waaraan het label burgerparticipatie hing. Deze projecten zijn voor een belangrijk deel gerealiseerd door de inzet van vrijwilligers. Een woord van waardering voor hen vinden wij hier dan ook zeker op zijn plaats. Daarnaast heeft uw keuze om de wijkaanpak onder te brengen bij de dorpencoördinator onze steun; naar onze mening is duidelijk gebleken dat de inzet van deze functionaris in een behoefte voorziet. Wel willen wij graag betrokken blijven bij de ontwikkelingen van de wijkgerichte aanpak in Bedum-Oost en Bedum-West. Kunt u concrete zaken noemen die met name in de laatstgenoemde wijk tot stand zijn gekomen? Verder: wanneer mogen wij voorstellen tegemoet zien over het instellen van een vrijwilligersprijs voor jongeren en over het vervolg op het initiatief rond de kindergemeenteraad? Tot slot willen wij graag geïnformeerd worden over de opgedane ervaringen met het Jongeren Advies Team (JAT).

Openbare orde en veiligheid

De fractie van de PvdA heeft bij meerdere gelegenheden aandacht gevraagd voor het thema huiselijk geweld en dan met name voor de ontstane wachtlijsten in dit verband. De uitvoering van deze gemeentelijke verantwoordelijkheid is in handen van Veilig Thuis. Eind vorig jaar is over de kwaliteit van dienstverlening van deze organisatie een rapport verschenen. Uit dat rapport bleek dat verbeteringen noodzakelijk waren en aansluitend is er een verbeterplan opgesteld. Wij willen graag van u weten of dit plan daadwerkelijk tot de gewenste verbeteringen heeft geleid.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Een grote uitdaging volgend jaar is de herinrichting van de Waldadriëft. Bij de behandeling van dit onderwerp in commissie en raad, is nadrukkelijk toegezegd dat de aanwonenden bij het project zullen worden betrokken. Kunt u aangeven of u daarin geslaagd bent en zo ja op welke wijze?

In dit hoofdstuk wordt gesproken over het project Publiek Vervoer. Tot op heden is de raad – op enige informatiebijeenkomsten na – niet of nauwelijks bij dit project betrokken. Wanneer kunnen wij een stand van zaken van dit project tegemoet zien?

Een ander groot project is de oostelijke ontsluitingsweg Bedum. De presentatie van de plannen mocht zich verheugen in een grote publieke belangstelling, zo hebben wij naar eigen waarneming kunnen vaststellen. De ontwikkelingen zoals die zich tot nu toe voltrekken, kunnen op onze instemming rekenen. Wel willen wij van dit moment gebruik maken u nogmaals op te roepen ook de afwikkeling van het verkeer in Onderdendam te betrekken bij dit project. Onze fractie ontvangt uit dit prachtige dorp regelmatig klachten hierover.

U kondigt in dit hoofdstuk de nota fietsstrategie aan. Kunnen wij er vanuit gaan dat u in deze nota rekening houdt met de aangekondigde fietsstrategie van de provincie ?

Onder het kopje *Wat mag het (extra) kosten*, noemt u wel een bedrag voor de reconstructie van Boterdiep Oz, maar u vindt het onderwerp kennelijk niet belangrijk genoeg ons daarover nader te informeren. Het enige dat we erover hebben kunnen vinden, valt te lezen op pagina 36 onder het kopje *Entree Bedum*.

U schrijft hier dat u de genoemde reconstructie wilt combineren met de herinrichting van de Waldadrikt. Kunt u ons toezeggen dat deze voorgestelde uitvoering gefaseerd tot stand gebracht wordt? Onze vrees is dat wanneer dat niet gebeurt er ernstige problemen rond de verkeersafwikkeling zullen ontstaan.

Economische Zaken

Uw tekst over de stimulering van kansen voor het midden- en kleinbedrijf roept, wanneer we deze naast een eerder gevoerd debat leggen, gemengde gevoelens bij onze fractie op. Kunt u ons een actualisatie geven over het glasvezelnetwerk? Verder maakt u melding van overleg op regelmatige basis tussen de gemeenten Bedum en Ten Boer enerzijds en de agrarische sector anderzijds. Onze fractie heeft daarvan nimmer gespreksverslagen onder ogen gehad. Kunt u aangeven welke zaken van importantie tijdens dat overleg aan bod zijn gekomen?

Onderwijs

Allereerst willen wij hier een compliment uitdelen: het project Boekstart en Boekenprent blijkt in den lande als *best practice* te worden gezien. Wij kunnen ons dan ook voorstellen dat u dit project wenst te continueren en uiteraard kunt u hierbij op onze instemming rekenen.

Over het programma onderwijshuisvesting kent u onze bezorgdheid omtrent de planning en de voortgang ervan. Deze bezorgdheid is sinds 2 november j.l. overigens nog groter geworden. In de Noorderkrant van die dag hebben wij ontdekt, dat de omgevingsvergunning voor het versterken van het schoolgebouw Marijkelaan 3 is ingetrokken. Wat betekent dit voor de planning en welke gevolgen heeft dit voor de financiële dekking van het programma? Waarom moet de raad deze mededelingen uit de eigen nieuwsrubriek vernemen?

Tijdens de raadsvergadering van 27 oktober j.l. werd onze fractie geconfronteerd met de inspraakbijdrage en een brief van drie organisaties uit Zuidwolde, die daarbij aandacht hebben gevraagd voor de dorpshuisfunctie in combinatie met nieuwbouw van basisschool 't Groenland. Genoemd schrijven wil mijn fractie graag bespreken in de eerstvolgende commissievergadering, omdat wij nog enkele vragen hebben omtrent de inhoud daarvan.

Voorts willen wij hier nogmaals onze teleurstelling laten blijken over de wijze, waarop met de gemeenten is omgegaan voor wat betreft de eerder gedane financiële toezeggingen. Wel willen wij graag onze erkentelijkheid uitspreken over de inzet van allen die bij de uitvoering en de totstandkoming van het programma betrokken zijn en betrokken zijn geweest.

Cultuur en Recreatie

Binnen dit onderwerp willen wij graag van u weten of er al enige voortgang te bespeuren is bij de invulling van de vacatures in het bestuur van de Muziekschool Hunsingo.

Het College schrijft dat het overdragen aan vrijwilligers van het onderhoud van sportvoorzieningen tot op zekere hoogte mogelijk moet zijn. Aan welke voorwaarden denkt u daarbij precies?

Het beheer van openbaar groen is de laatste jaren veelvuldig onderwerp van gesprek geweest aan deze tafel. Het College heeft ons een brief geschreven en vraagt ons deze te betrekken bij de Algemene Beschouwingen. Wij willen dit graag doen, maar de inhoud van daarvan roepen bij onze fractie nog enkele vragen op en wij verzoeken u dan ook het schrijven in de eerstvolgende commissievergadering te bespreken.

De fractie van de PvdA kan uw voorstellen over de structurele verhoging van het subsidiebedrag van € 25.000,00 per jaar voor Stichting Zwembad De Beemden onderschrijven. We realiseren ons echter ook dat het weerstandsvermogen beperkt is. We dragen Zwembad De Beemden een warm hart toe en we willen dan ook graag dat de financiële basis op orde is. Daarom verzoeken wij u dit punt volgend jaar opnieuw aan de orde te stellen. Het moge hierbij duidelijk zijn dat de PvdA openstaat voor een voorstel dat een eenmalige toevoeging aan de reserve van het zwembad behelst.

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Mijn fractie heeft in de inleiding van onze Algemene Beschouwingen aangegeven het Sociaal Domein belangrijk te vinden. We willen bij dit thema dan ook heel nadrukkelijk de vinger aan de pols houden. In concreto bedoelen we daarmee dat we elke kwartaalrapportage willen bespreken en dat iedere verschijning én bespreking van die rapportages zo dicht mogelijk volgt op het einde van de termijn waarover wordt gerapporteerd. Het mag bijvoorbeeld niet zo zijn dat we de eerste en tweede kwartaalrapportage pas in de maand december bespreken.

Verder hebben we over dit hoofdstuk nog een aantal vragen voor het college:

- Onze fractie heeft kennis van het feit dat er een project is opgestart om de vijf bestaande WMO-adviesraden in de BMW-gemeenten samen te voegen. Kunt u ons op de hoogte brengen van de stand van zaken?
- Daarnaast lijkt het onze fractie goed om na te denken over de vorming van een Sociaal Advies Raad (SAR), van waaruit de adviestaak van de bevolking voor de WMO, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet passend onderwijs op een geïntegreerde en dus efficiënte en effectieve wijze uitgevoerd kan worden. Hoe staat het college hier tegenover?
- De laatste tijd is de schuldenproblematiek onder jongeren heel actueel. Kunt u ons een concreet voorstel doen hoe u aan dit onderwerp – in BMW-verband – praktisch en beleidsmatig invulling wilt geven?
- Verschillende organisaties die te maken hebben met armoedebestrijding, waaronder Humanitas en de Voedselbank, hebben ons laten weten dat ze nog steeds geen Beschikking hebben ontvangen op hun subsidieverzoek voor de jaren 2015 en 2016. Wel heeft men – zonder beschikking – subsidie ontvangen voor 2015, maar nog *niet* voor 2016. Kunt u over deze kwestie helderheid verschaffen?

- U schrijft dat de Centrale Raad van Beroep recentelijk een aantal belangrijke uitspraken heeft gedaan over huishoudelijke ondersteuning binnen WMO-verband en dat deze uitspraken van invloed zullen zijn op uw (voor te nemen) beleid en werkwijze. Op 25 mei jongstleden liet u ons weten dat u die uitspraken aan een nadere analyse zou onderwerpen en dat u ons van uw bevindingen op de hoogte zou stellen. Bijna een half jaar na dato heeft u deze toezegging nog steeds geen gestand gedaan. Denkt u dat het mogelijk is dit op zeer korte termijn alsnog te doen? Onze fractie vindt dat een snelle voortgang in deze kwestie zeer noodzakelijk is.
- Mede op initiatief van de BMWG-gemeenten werd in 2014 het Pact voor Samenredzaamheid in het leven geroepen. Dit jaar is het Pact omgevormd tot de Stichting Eigen Kracht. Wij hebben daarover in de aanbiedingsbrief niets teruggevonden. Kunt u ons daarover nader informeren?

Het Cliëntenplatform SoZaWe BMWG-gemeenten heeft de raad een ongevraagd advies doen toekomen omtrent het minimabeleid. De fractie van de PvdA verzoekt het College dit advies te voorzien van een appreciatie, waarna het schrijven wat ons betreft betrokken kan worden bij de behandeling van de Monitor Sociaal Domein in de commissievergadering van december 2016.

Volksgezondheid en milieu

Wanneer kunnen wij het gemeentelijk klimaat- en energiebeleidsplan tegemoet zien? Ons is bekend dat er een proef loopt – of heeft gelopen – met zonnepanelen op het gymnastieklokaal aan de Schoolstraat. Kunt u ons zeggen of deze proef reeds is afgerond? Graag willen we weten of er resultaten te melden zijn en als die er zijn of ze dan aanleiding geven de beproefde techniek ook op andere gemeentelijke gebouwen toe te passen, zoals het gemeentehuis, sportkantines, scholen, sporthal en zwembad De Beemden e.d.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Het verheugt onze fractie dat Stichting Wierden en Borgen het komende jaar de planontwikkeling Vogelzang ter hand wil nemen. Gezien voorgaande ervaringen hopen wij van harte dat we hier niet met een dooie mus van doen hebben. Het gaat immers nog maar om een eerste aanzet en Wierden en Borgen heeft er blijk van gegeven niet altijd over een surplus aan daadkracht te beschikken. Onze vraag is dus in zorg verpakt: mogen we er vanuit gaan dat er daadwerkelijk in 2017 gestart wordt met de bouw van de woningen? Daarnaast hopen we dat Wierden en Borgen zich ook zal houden aan de planning van de andere bouwprojecten, waarbij ze betrokken is.

Losse onderwerpen

Tot slot voorzitter, willen wij nog graag een aantal opmerkingen plaatsen die niet zijn gerelateerd aan een bepaald hoofdstuk van de begroting.

Begin 2017 hebben de plannen van TenneT over de 380 kV-verbinding Oostende Eemshaven-Vierverlaten, de politiek en de inwoners van het betrokken gebied stevig in beweging gebracht.

Door de inzet van velen is er een onderzoek geïnitieerd naar de mogelijkheid van ondergrondse aanleg van de lijn. Een dergelijke oplossing zou het kwetsbare gebied Westerdijk-horn en Middag-Humsterland behoeden voor plaatsing van nog hogere landschapontsierende masten. In de maand juli van 2016 zou het resultaat van dit onderzoek bekend gemaakt worden. Tot op heden hebben wij echter geen rapport gezien. Wel is de kwestie besproken met de betrokken bestuurders, onder wie de wethouder van de gemeente Bedum. Wij willen hier onze verbazing uitspreken over het feit dat het College dit onderwerp niet heeft benoemd in de programmabegroting. Verder willen we graag geïnformeerd worden over hoe de omgeving en de raad bij het verdere proces betrokken zullen worden. Overigens willen we graag een compliment uitdelen over de manier waarop de verantwoordelijke wethouder de standpunten van de gemeente Bedum uitdraagt.

Voorzitter, aan het slot van onze Algemene Beschouwingen op de begroting van 2017 spreken wij graag onze waardering uit over uw College en de ambtelijke organisatie voor de ons gepresenteerde stukken.

Daarnaast willen wij u, alsmede alle collega-raadsleden en de griffie, hartelijk danken voor de prettige en coöperatieve wijze van samenwerking.

Tot zover onze bijdrage in eerste termijn.